

Skriftlig spørsmål fra Marit Arnstad (Sp) til samferdselsministeren

Dokument nr. 15:1476 (2016-2017)

Innlevert: 11.08.2017

Sendt: 11.08.2017

Besvart: 24.08.2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål

Marit Arnstad (Sp): Carlberg gård i Rygge er sterkt berørt av den nye traseen for dobbeltspor sør for Moss. Eierne sliter med å få til en god dialog med Bane NOR om løsninger som på best mulig måte kan ivareta gårdsdrift og dyrket mark når utbyggingen skal skje. Vil statsråden sørge for full åpenhet fra Bane NOR om prosess og forslag til løsninger slik at man kan avklare hvordan driften av gården kan ivaretas og mest mulig dyrket mark kan bli spart under utbyggingen og etter at anlegget er ferdig?

Begrunnelse

Det skal anlegges nytt dobbeltspor for jernbanen i Moss/Rygge i perioden 2018–2024.

Tunnelutslag og dobbeltspor kommer nå 20–30 meter fra gårdsveien på Carlberg, en gård på 1500 mål (900 mål dyrket mark).

Slik planene nå er innrettet, vil eierne av Carlberg miste muligheten for drift av det aktuelle området i anleggsperioden. I tillegg planlegges anleggsveier over jordene på gården.

Riggområdet legges i stor grad på fulldyrka jord. Eierne er videre bekymret for hvordan støy og stenging av gårdsvei kommer til å slå ut for driften på gården.

I Nationen 01.11.16 peker eierne på noen av utfordringene knyttet til det store jernbaneprosjektet: «– En bekymring til er at jordene blir delt på tvers. Fire av gårdens jorder blir berørt, tilbake ligger trekantede jordlapper. Da blir det vanskelig å komme til med ei 30 meter brei sprøyte.» I saken heter det at eierne tror anleggsperioden kan bli krevende. Om lag 200 mål matjord blir berørt. Hele vanningsanlegget må de bygge om. Etter oppdelingen av jorde, blir hydrantene liggende på feil side. Det skal graves kloakkledning, anlegges brakkerigg og lagringsplass.

Svar

Ketil Solvik-Olsen: Regjeringen har store ambisjoner for utbygging og vedlikehold av infrastruktur i Norge. Det er kraftig vekst i bevilgningene for å sikre mer helhetlig og langsiktig utvikling av infrastrukturen. Jeg er opptatt av at statens aktører skal opprettholde en god kontakt med berørte parter. Vi har forelagt spørsmålet for Jernbanedirektoratet, som har innhentet informasjon fra Bane NOR. Bane NOR er klar over at anleggsgjennomføringen vil påvirke Carlberg gård sterkt.

Bane NOR opplyser at i planleggingen av anleggsarbeidet har Bane NOR lagt stor vekt på å ivareta hensynet til denne og øvrige gårder som befinner seg i kulturlandskapet langs planlagt trase i Rygge. Bane NOR informerer om at de siden 2015 har jobbet aktivt med å holde god

dialog med alle de grunneiere som i større eller mindre grad vil bli berørt av utbygningen i Moss og Rygge. Carlberg gård blir berørt i et større omfang enn øvrige eiendommer og det er derfor gjennomført flere møter med eierne av Carlberg for å ha en best mulig dialog og informere om status og fremdrift, samt konsekvenser av planene. Videre er det i vedtatt reguleringsplan lagt inn bestemmelser med krav om særlig hensyn til drift av Carlberg gård.

Carlberg gård er en del av Verne Kloster landskapsvernområde, som er vernet i egen forskrift. Bane NOR har informert om at de har søkt og fått innvilget dispensasjon fra Fylkesmannen for gjennomføring av planlagt tiltak i området. I forbindelse med tillatelsen er det gitt en rekke krav for i størst mulig grad ivareta Carlberg gård som en del av landskapsvernområdet og det viktige kulturlandskapet, herunder flytting av gamle steingjerder for å redusere omfanget av trekantede jordlapper, og etablering av minst mulig synlige inngrep.

Prosjektet innebærer at ny jernbanetrase forskyves mot nord ved Carlberg og deler av traseen vil bli senket ned under terreng. Som en forlengelse av tunnelen fra Moss skal det derfor graves ned en drøyt 300 meter lang betongkulvert nord for Carlberg. Kulverten er utformet med en lengde og dimensjon som i størst mulig grad skal hensynta gården, driften og kulturlandskapet. Dyrket mark reetableres over deler av kulverten. Arbeidet med kulvert og tunnel krever omfattende anleggsarbeid på stedet, og etablering av rigg i dette området vil i liten grad påvirke størrelsen på inngrepet som må gjøres. Som anleggsveier benyttes eksisterende landbruksveier og arealer tett ved nytt spor. Stengt gårdsvei fra nord blir tilrettelagt for gående og syklende. To andre adkomstveier vil fortsatt være tilgjengelige for gården. Dagens jernbane fra 1860-årene skal fjernes og tilbakeføres som landbruksareal. Banen deler i dag Carlberg i to, noe som innebærer behov for kryssing av banen i plan. Det forekommer også i dag trekantede arealer som vil forsvinne etter utbygging.

Etter hva jeg får opplyst, medfører det riktighet at ny bane gir endret arrondering av jordene i området. Bane NOR har informert om at de er i dialog med etablert grunneierlag på strekningen og er i gang med en prosess for makebytte, med mål om best mulig arrondering på hele strekningen. Prosjektet vil ved etablering av tunnel, samt tilbakeføring av gammel bane, ikke medføre netto reduksjon av dyrket mark i Rygge. Lengden av trase over jordene vil reduseres med ca. 100 meter. Andelen av dyrka mark som blir delt i to av banen vil derfor reduseres med ny bane.

Ny trase vil berøre en rekke vanningsanlegg, dreneringssystemer og drifteveier til landbruket på hele strekningen fra Carlberg gård til Kurefjordveien. Bane NOR har informert om at ved ferdig anlegg skal Bane NOR sørge for at landbruket på strekningen fungerer like bra som før utbygging.